

Arithmetická funkce
 $f: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$

multiplicativní: $f(pq) = f(p)f(q)$
 Sdělitel p, q $(p, q) = 1$

příklad: $f(p) =$ počet dělitelů čísla p

$p = p_1^{\alpha_1} p_2^{\alpha_2} \dots p_k^{\alpha_k}$ $\rightarrow$ rozděl na prvočte

dělitelé: $p_1^1 \cdot p_1^2 \cdot \dots \cdot p_1^{\alpha_1}$ $0 \leq \lambda_i \leq \alpha_i$
 je to multiplicativní

bře 5-14:03

12 má dělitele: $1, 2, 3, 4, 6, 12$
 $f(12) = 6$ $12 = 3 \cdot 4$ $(3, 4) = 1$
 $f(3) = 2$ $f(4) = 3$ $12 = 2 \cdot 6$
 $f(2) = 2$ $f(6) = 4$

9 prvočíslo
 $\varphi(p^\alpha) = (p-1)p^{\alpha-1}$

φ .. Eulerova funkce
 p prvočíslo $\Leftrightarrow \varphi(p) = p-1$

$\varphi(12)$: $1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12$
 $\varphi(12) = 4$ $\varphi(3) = 2$, $\varphi(4) = (2-1)2 = 2$

bře 5-14:11

$1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18$
 $3^2 \Rightarrow$ 6^2 není 3^2 dělitel

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	1	2	1	1	2	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1

bře 5-14:21

$\varphi(p) = (p-1) = p(1 - \frac{1}{p})$
 $= \frac{p}{p}(p-1) = p-1$

$\varphi(p^\alpha) = (p-1)p^{\alpha-1}$
 $= p^\alpha(1 - \frac{1}{p}) = p^{\alpha-1}(p-1)$

$\varphi(m) =$ # nevdělných čísel

$(x, a \cdot b) = 1 \Leftrightarrow (x, a) = 1 \wedge (x, b) = 1$
 $(a, b) = 1 \Rightarrow \varphi(a \cdot b) = \varphi(a) \cdot \varphi(b)$

bře 5-14:32

Eulerova věta: $(a, m) = 1$
 $\Rightarrow a^{\varphi(m)} \equiv 1 \pmod{m}$

Příklad:
mod 7

$a=3$	$a=2$	$a=4$
$a^1 = 3$	$a^1 = 2$	$a^1 = 4$
$a^2 = 2$	$a^2 = 4$	$a^2 = 2$
$a^3 = 6$	$a^3 = 1$	$a^3 = 1$
$a^4 = 4$	$a^4 = 2$	$a^4 = 4$
$a^5 = 6$	$a^5 = 4$	$a^5 = 6$
$a^6 = 1$	$a^6 = 1$	$a^6 = 1$

$\varphi(7) = 6$

$6^2 = 1$

bře 5-14:41

$7^{77} \pmod{100}$

$(7, 100) = 1$ $7^{\varphi(100)} = 1$ — Euler
 $\varphi(100) = \varphi(4 \cdot 25) = \varphi(4) \cdot \varphi(25) = 2 \cdot 20 = 40$

$7^{77} = 7^{40} \cdot 7^{37} = 7^{-3} = (7^{-1})^3 \pmod{100}$
 $7^{-1} = 43$ $\mathbb{Z}$ invertibilní

$7^2 = 49$ $49^2 \equiv (50-1)^2 \equiv 0 - 0 + 1 \checkmark$
 $\Rightarrow$ mod 7 je 4 $\Rightarrow 7^7 = 4^6 + 6 = 4^6 + 1$
 $\Rightarrow 7^{77} = 7 \pmod{100} = 7$

bře 5-14:49

$m=13$ $\varphi(13)=12$

$a=3$
 $a^2 \equiv 9$ 3 má řád 3 mod 13
 $a^3 \equiv 1$

$b \equiv -4$
 $b^2 = 16 \equiv 3$ -4 má též řád 3 mod 13
 $b^3 \equiv +1$

bře 5-15:14

$a \in \mathbb{N}$
 $a^{rs} = (a^r)^s$ $a^{r+s} = a^r \cdot a^s$

$\sim \mathbb{Z}_m$ je to před!

$a^t \equiv a^s \pmod{m}$
 $\Downarrow$
 $t \equiv s \pmod{\text{"řád } a"}$

bře 5-15:19

Pro jaké m je $\varphi(m)=30$?

$m = p_1^{\alpha_1} \cdot p_2^{\alpha_2} \cdot \dots \cdot p_k^{\alpha_k}$ p je dle 7 u28

$\varphi(m) = (p_1-1)p_1^{\alpha_1-1} \cdot (p_2-1)p_2^{\alpha_2-1} \cdot \dots$

$\forall (p-1) | 30 \Rightarrow (p-1) \in \{1, 2, 3, 5, 6, 10, 15, 30\}$
 $p \in \{2, 3, 7, 11, 31\}$
 $\Rightarrow m = 2^{\alpha} \cdot 3^{\beta} \cdot 7^{\gamma} \cdot 11^{\delta} \cdot 31^{\epsilon}$

$\varphi(m) = 2^{\alpha-1} \cdot 2 \cdot 3^{\beta-1} \cdot 3 \cdot 7^{\gamma-1} \cdot 7 \cdot 11^{\delta-1} \cdot 11 \cdot 31^{\epsilon-1} \cdot 31 = 30$

($\alpha=1$ atd) tedy $\Rightarrow m = 31$ nebo $m = 62$
 (in $\alpha=0, \delta=0, \dots$ k tomu)

bře 5-15:21